Referat

Konsultasjon – Kanstadfjord Vestre Hinnøy reinbeitedistrikt

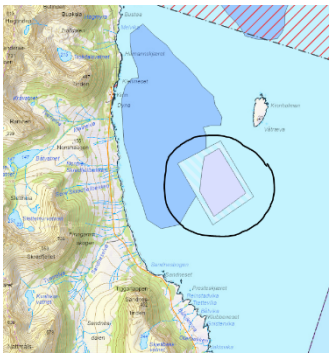
Dato og sted: Rådhuset Sortland kommmune 22. mars 2023.

Deltakere:

Arild Inga	Kanstadfjord Vestre Hinnøy reinbeitedistrikt
Anders Inga	Kanstadfjord Vestre Hinnøy reinbeitedistrikt
Tiril Bygdnes	Sortland kommune
Oda Lie Engesæth	Sortland kommune
Lars André Uttakleiv	Norconsult
Mage Haukås	Norconsult

Referent: Oda Lie Engesæth

Hva saken gjelder

Konsultasjonen gjelder gjennomgang av et tiltak i planforslaget til Vesterålen Regionråds interkommunale kystsoneplan, som *Kanstadfjord Vestre Hinnøy Reinbeitedistrikt* har gitt merknad til. Tiltaket er et akvakulturanlegg som befinner seg sørvest for Kinnholmen, 1,6 km fra land.

> *Jf. Sameloven § 4-4 har Sortland kommune plikt til å konsultere representanter for berørte samiske interesser i saker om lokale forskrifter og andre beslutninger eller tiltak som vil kunne påvirke deres interesser direkte. Referatet skal dokumentere sakens historie. Det skal angis hva saken gjelder, hvilke vurderinger og standpunkt partene har inntatt og konklusjonene i saken. Det bør også angis om partene kom til enighet eller ikke.*

Sakens historie

Vesterålen regionråd er prosjekteier for «Interkommunal kystsoneplane for Vesterålen». Planen vil utgjøre arealplan for sjøområdene til: Andøy, Bø, Hadsel, Lødingen, Sortland og Øksnes kommune. Planen skal vedtas i hver av kommunene og vil fungere som en kommunedelplan for sjøområdene i hver av de medvirkende kommunene, utarbeidet i en interkommunal planleggingsprosess.

Planen har vært til offentlig ettersyn og et begrenset offentlig ettersyn. Reinbeitedistriktet kom i første runde med innspill på begge tiltakene for oppdrettsanlegg som lå som forslag til planarbeidet (Gapøya og Kinnholmen). Innspillene gjaldt tiltakenes påvirkning på kalvingsresultatet til deres næring, ettersom vårbeitet og kalvingslandet strekker seg fra lavlandet i Myrland i Godfjorden i Sortland kommune og langs kysten, helt til Lovik i Andøy kommune. Tiltaket på Gapøya ble i konsekvensutredningen vurdert til å ha negativ virkning på flere tema og ble derfor ikke anbefalt, og tatt ut av planforslaget. Tiltaket på Kinnholmen ble vurdert til å ha middels negative konsekvenser for fiskeri, naturmangfold og friluftsliv og ble med dette anbefalt og tatt med videre i planforslaget.

På det offentlige ettersynet ønsket reinbeitedistriktet konsultasjon for å gå gjennom tiltaket på Kinnholmen, og konsekvensene tiltaket vil ha for deres næring.

Hvilke vurderinger og standpunkt partene har inntatt

Kanstadfjord Vestre Hinnøy reinbeitedistrikts vurderinger og standpunkt:

Grunnen for merknaden er tiltakets påvirkning på kalvingen under vårbeitet. Nord for Forfjorden/Myrland er reinbeitedistriktets vårbeiter, og dette området er svært viktig å bevare mot forstyrrelser. Når det er harde vårer, og det nærmere seg kalving, så trekker reinen ned mot fjæra og kalver der, og det beites på nærliggende myrer. Dette kalvingsområdet og vårbeitet strekker seg fra Myrland, hele området rundt Kinnesset og mot Lovika. Kalvingslandet som strekker seg ned mot havet er veldig viktig. Andre steder kan kalven dø på grunn av dårlige forhold, mens der det kalves og beites i fjæra overlever kalven. Tiltaket Kinnholmen vil regnes som et industriområde som vil forstyrre reinen i kalvingsperioden. Det er lite aktivitet og lite utbygging i området fra før, derfor vil lyd, lys og lukt fra båt og anlegg føre til at reinen trekker unna. Kinnesset og området som går ned mot Myrland er ett av kystområdene hvor det ikke er bebyggelse. Det vil være viktig å bevare dette området så godt som mulig, urørt. Særlig de lavereliggende områdene er viktig å bevare uforstyrret slik at reinen kan trekke opp og ned i terrenget etter behov. Området har stor økonomisk betydning for Kanstadfjord Vestre Hinnøy reinbeitedistrikts drift. Deres reindrift i Vesterålen er den eneste samiske næringen i regionen i dag, noe som også gjør den viktig for bevaring av den samiske kulturen i området.

Kanstadfjord Vestre Hinnøy reinbeitedistrikt ønsker at det hadde blitt gjort en reindriftsfaglig konsekvensutredning i forhold til tiltaket, som redegjør for reindriftens behov. Det er et ønske at det hadde kommet tidligere, allerede da det blitt gitt merknader i forhold til Gapøya og Kinnholmen i første runde. Det er generelt et ønske om en bedre prosess og gjennomgang av deres behov. Det gjelder særlig kommunikasjonen fra oppdrettsfirmaene og det konsesjonsarbeidet som gjøres fra deres side. Kanstadfjord Vestre Hinnøy reinbeitedistrikt må gi et samtykke for at en eventuell reguleringsplan kan utvikles for dette tiltaket.

Kanstadfjord Vestre Hinnøy reinbeitedistrikt uttrykker det store presset de har på sine arealer, samlet sett i distriktet og særlig på Hinnøya. Fortjenesten de får ut av driften per dags dato er på en grense, og hvert tiltak som påvirker deres reinbeitedistrikt øker presset. Det uttrykkes at det kunne blitt gitt et samtykke til tiltaket dersom noe annet ble fjernet – det bunner ut i det totale presset de har på sine arealer. Det blir gitt eksempler til skytefeltet til Forsvaret like nord for Kinnholmen. En begrensning av Forsvarets område vil ikke gjøre det bedre i forhold til tiltaket ved Kinnholmen, ettersom Forsvarets aktive periode er to uker i året og oppdrettsanlegget vil være i drift hele året.

Kanstadfjord Vestre Hinnøy reinbeitedistrikt uttrykker at det per dags dato er lav tiltro til Sortland kommune, i forhold til det politiske nivået og de prioriteringene som blir gjort.

Tiltakshaver og kommunens vurderinger og standpunkt:

Det er kjent kunnskap som ligger til grunn for Kystsoneplanen. Ettersom kystsoneplanen er en kommuneplan vil utredningene som gjøres være overordnet. Det er på dette nivået ikke et krav om å gjøre en reindriftsfaglig utredning. I utredningen for Kinnholmen er vurderingen i forhold til reindrift at tiltaket vil medføre liten negativ konsekvens grunnet lys, støy og forurensning.

Anlegget på Kinn er ett av få områder som er lagt inn for havbruksnæringen, i Sortland kommune sin del av planen. Kystsoneplanen har totalt sett ikke lagt til rett for mange nye områder, men vært viktig for opprydding i forhold til akvakultur.

Når det gjelder plassering til tiltaket med Kinnholmen er det lite muligheter for endring av plassering ettersom det ligger i et værutsatt område. Plasseringen på tiltaket slik det ligger nå er i le bak Kinnholmen. Det er også andre begrensinger som ferdsel (hvit sektor) og gyte/fiskeområde, som gjør at det vil bare være der det er mulig å ha anlegget plassert i dette området.

I forhold til selve konsekvensen fra lys, støy og lukt mener kommunen at det vil være viktig å se hva som er den reelle konsekvensen, ettersom anlegget er 1,6 km unna land. Det er derimot vanskelig å diskutere hva konsekvensene er ettersom man ikke har noe dokumentasjon på det. Det er forståelse for at det er utfordringer til at tiltaket vil påvirke den mest sårbare tiden for reindriften. Konsekvensene kan være at reinen vil trekke høyere opp, slik at flere kalver vil dø.

Avbøtende tiltak
Kommunen spør hva avbøtende tiltak kan være, dersom det blir et anlegg ved Kinnholmen. Forslag er for eksempel bestemmelser i planen som kan begrense lys rundt anlegget og dempe lysforurensningen. Er det mulighet for å redusere aktiviteten ved anlegget under selve kalvingsperioden når det er vårbeite?

Det er vanskelig å diskutere avbøtende tiltak ettersom planen i denne prosessen befinner seg på et overordnet nivå. Det må gjerne være oppdretterne og kommunen som kommer med løsningen for hva som kan løse saken, *dersom* et tiltak skal anlegges ved Kinnholmen.

Dersom det blir andre avbøtende tiltak enn å fysisk flytte Kinnholmen-tiltaket unna vårbeitene, betyr det at reindriften ikke kan akseptere andre tiltak andre steder i disse viktige reinbeiteområdene.

Kommunen ønsker å presisere at det er bra at reindriften sier ifra så tidlig i en overordnet plan. Samtidig er det vanskelig å finne avbøtende tiltak når man ikke er i et detaljert tiltak.

Konklusjoner i saken hvor det kommer frem om partene har kommet til enighet eller ikke

Begge parter er enig i at det er vanskelig å komme til en løsning i dette møtet ettersom det er lite handlingsrom i en overordnet kommuneplan.

Den hovedsakelige utfordringen ved at tiltaket befinner seg ved Kinnholmen er at det er et viktig område for vårbeite, som kan gi store konsekvenser for deres næring. I tillegg er det et av de få tilnærmet uberørte kystområdene som Kanstadfjord Vestre Hinnøy reinbeitedistrikt innehar.

Konsekvensene av tiltaket skal tas videre til Vesterålen Regionråd og sammenfatting av planforslaget, og løftes frem i kommunen ved sluttbehandling.